

**ŠKOLSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE
2024./2025.**

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 2. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo ispravaka odgovora u tim česticama. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

PRVA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE I GRAFIČKOGA PRILOGA.

Tab. 1. Izabrani statistički podatci za DNR Koreju, Hrvatsku, Japan, Kinu i Republiku Koreju 2024.

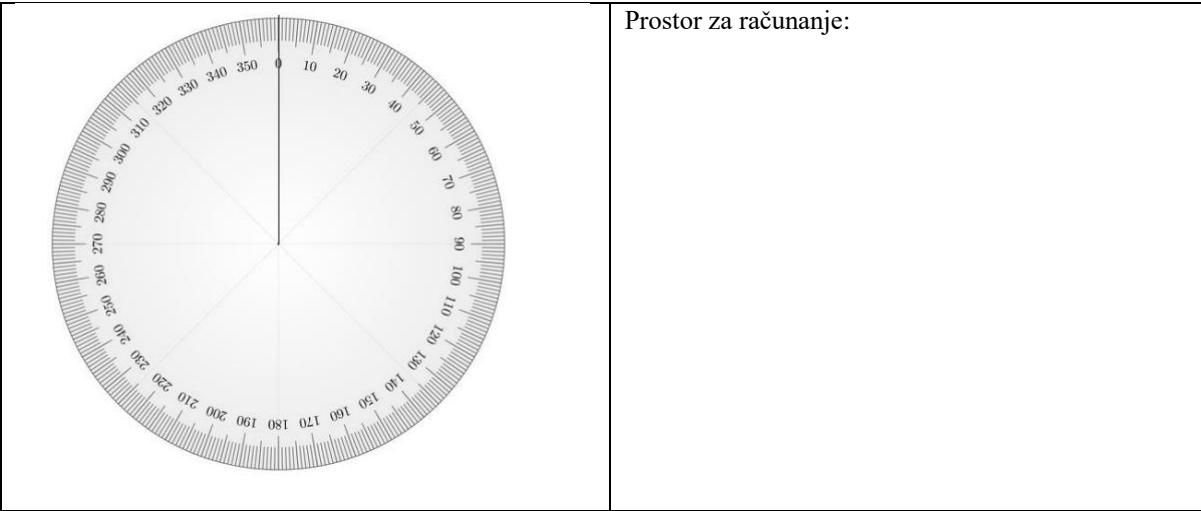
	Država A	Država B	Država C	Država D	Država E
Stanovništvo (milijuna stan.)	51,72	1419,32	3,88	123,75	26,50
Stanovništvo od 0 do 14 godina u %	11,0	17,1	14,1	11,6	19,5
Stanovništvo > 65 godina u %	18	14	23	29	12
Stopa prirodne promjene	-2,6	-1,1	-5,2	-6,6	3,7
Očekivano trajanje života	84,4	78,0	78,8	84,9	73,7
BDP po stanovniku	32 305	12 598	17 753	34 144	590

Izvor: unstats.un.org

- 2

1. U tablici 1. država DNR Koreja označena je slovom ____ , a Japan je označen slovom ____.
- 3

2. Na priloženome strukturnom krugu redom (u smjeru kazaljke na satu) ucrtajte udjele za sve tri velike dobne skupine države C. U pripadajuće segmente strukturnog kruga upišite dobne skupine: mlado, zrelo, staro.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

Tab. 2. Izabrani demografski pokazatelji za Brazil, Japan, Kinu, Vijetnam i Zambiju 2024.

	Broj rođenih (u tisućama)	Broj umrlih (u tisućama)	Žene u fertilnoj dobi (u tisućama)	Stopa nataliteta	Stopa mortaliteta
Brazil	2572	1498	55 554	12,3	7,1
Japan	751	1540	23 069	6,0	12,3
Kina	8822	11 678	315 967	6,3	8,2
Vijetnam	1356	671	25 926	13,8	6,6
Zambija	698	110	5394	33,1	5,2

Izvor: population.un.org

1

3. Od država navedenih u tablici _____ (upišite ime države) najbolje predstavlja državu u podetapi rane tranzicije.

2

4. Prema podacima iz tablice, ime je države koja ima najveći prirodni pad _____ i stopa iznosi _____.

Prostor za računanje:

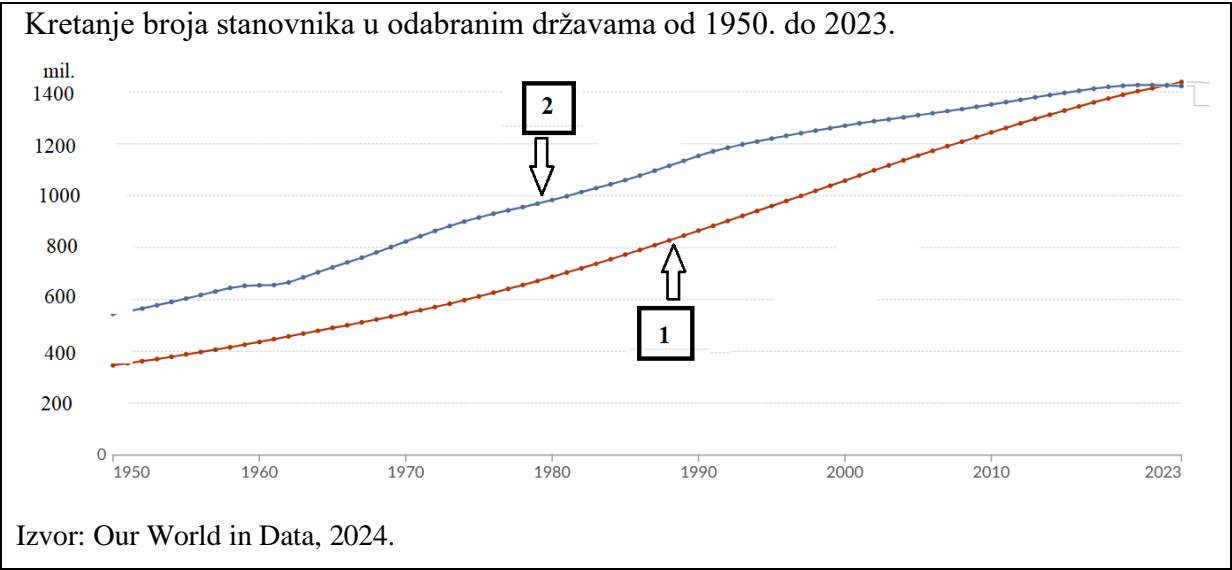
1

5. S pomoću priloženih podataka iz tablice izračunajte vitalni indeks za Vijetnam (zaokružite rezultat na cijeli broj).

Prostor za računanje:

Vitalni indeks Vijetnama iznosi _____ .

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA DIJAGRAMA I
TABLICE.**

2

6. Na priloženome dijagramu brojem **1** označena je država čije je ime _____ , a brojem **2** država čije je ime _____.

1

7. Svaka od država iz dijagrama u 2023. ima približno _____ stanovnika.

2

8. Iz podataka u priloženoj tablici izračunajte opću i fiziološku gustoću stanovništva.

broj stanovnika	18 000
broj ruralnog stanovništva	12 000
ukupna površina km²	600
ukupna obradiva površina km²	400
ukupna površina oranica km²	250
ukupna površina vrtova km²	100

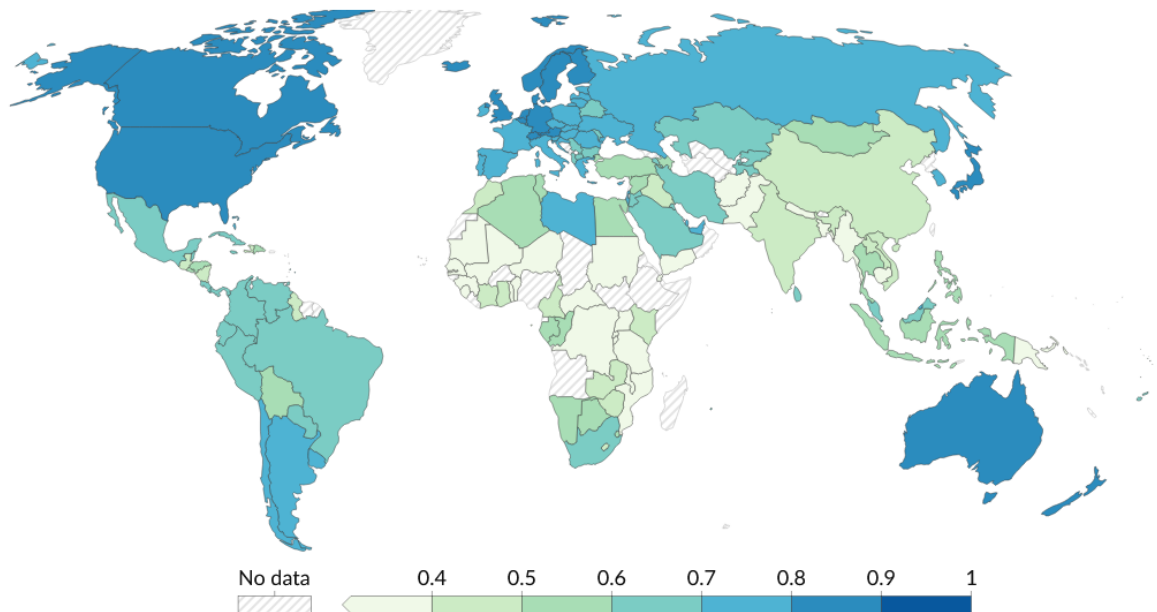
Prostor za računanje:

Opća gustoća iznosi _____ .

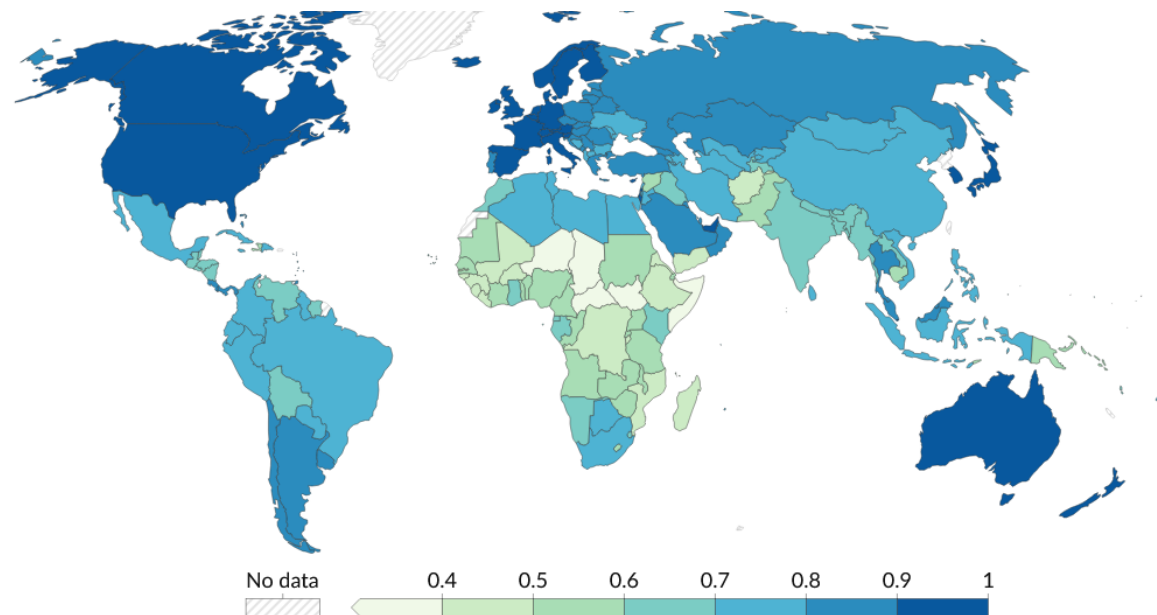
Fiziološka gustoća iznosi _____ .

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

Indeks društvenoga razvoja, 1990.

Indeks društvenoga razvoja, 2022.

Izvor: UNDP, Human Development Report

1

9. U kojoj se od navedenih država HDI najviše poboljšao u razdoblju od 1990. do 2022.?

- a) Brazil b) Indija c) Kina d) Meksiko e) Saudijska Arabija

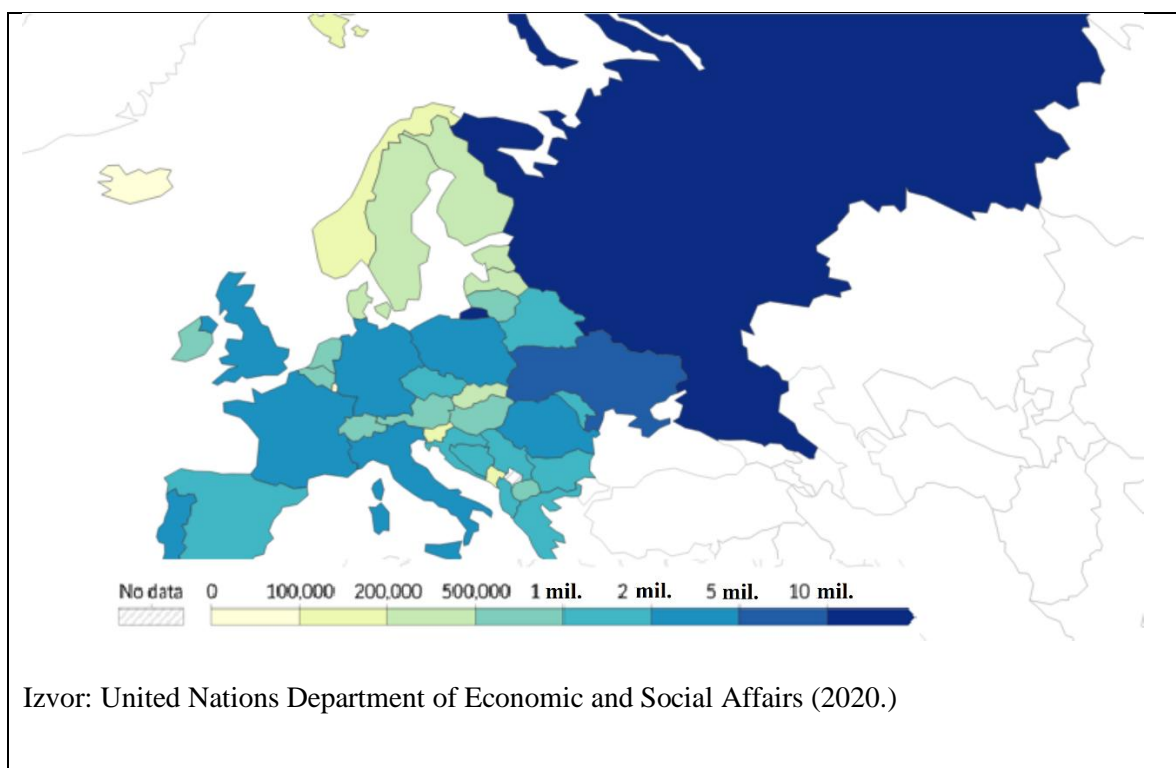
1

10. Od kojih se sastavnica sastoji HDI?

- a) BDP po stanovniku, očekivano trajanje života, stupanj obrazovanja
- b) BDP, očekivano trajanje života, stupanj obrazovanja
- c) BDP po stanovniku, očekivano trajanje života, vitalitet
- d) BDP po stanovniku, očekivano trajanje života, infantilni mortalitet
- e) BDP, očekivano trajanje života, infantilni mortalitet

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

Ukupan broj emigranata u Europi prema ishodišnoj državi 2020.

3

11. Prema podacima na priloženoj karti, ime je države koja ima između 5 i 10 milijuna emigranata _____. Službeni je jezik te države iz porodice indoeuropskih jezika i pripada jezičnoj podskupini čiji je naziv _____, a većina stanovništva sljedbenici su vjeroispovijesti čiji je naziv _____, koja je dio kršćanstva.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH TEKSTOVA.**3****12.** Na temelju sljedećeg teksta odredite značajke prostornoga kretanja stanovništva.

S ratom u Ukrajini došlo je do najmasovnijeg izbjeglištva u Europi nakon Drugoga svjetskog rata. Valerija je jedna od njih. Nije uopće mogla pojmiti da je počeo rat. Kada više nisu imali novca niti se moglo nešto kupiti, a ruska vojska nije puštala humanitarnu pomoć u Herson, shvatila je da moraju otići. Došla je s kćeri u Hrvatsku s jednom torbom u kojoj su bili najvažniji dokumenti i nekoliko komada odjeće. Kaže „Ne poznaješ jezik. Ne znaš koliko ćeš ostati. Gdje ćeš biti. Kako ćeš prehranjivati obitelj. Hoćeš li se snaći.“ Odlučila je da se neće vratiti, i ta joj je odluka bila bolna, no istodobno joj je omogućila da krene u novi život.

Prema uzroku to je _____ migracija.

Prema udaljenosti (dometu) to je vanjska _____ migracija.

Prema trajanju to je _____ migracija.

1**13.** Uz pomoć teksta odredite medijalnu dob.

Brojni Sirijci u proteklom su razdoblju bili prisiljeni napustiti svoju zemlju. Među njima su i brojna djeca koja su sada primorana raditi kako bi oni i njihove obitelji preživjele u državama u kojima su dječji rad i prava slabije regulirana. Dyana i njezin brat Muhamed jedni su od njih. Dyana radi na polju od svoje šeste godine i nikada nije vidjela školu. Dyana i ostali berači stari su: 4, 16, 7, 15, 8, 17 i 27 godina.

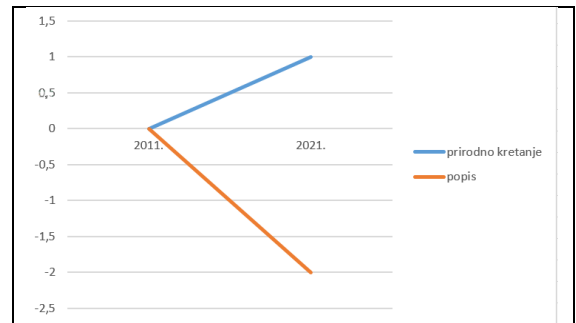
Medijalna dob navedenih berača iznosi _____ godina.

Prostor za računanje:

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA UPIŠITE ODGOVORE NA CRTE TE U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽITE ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

2

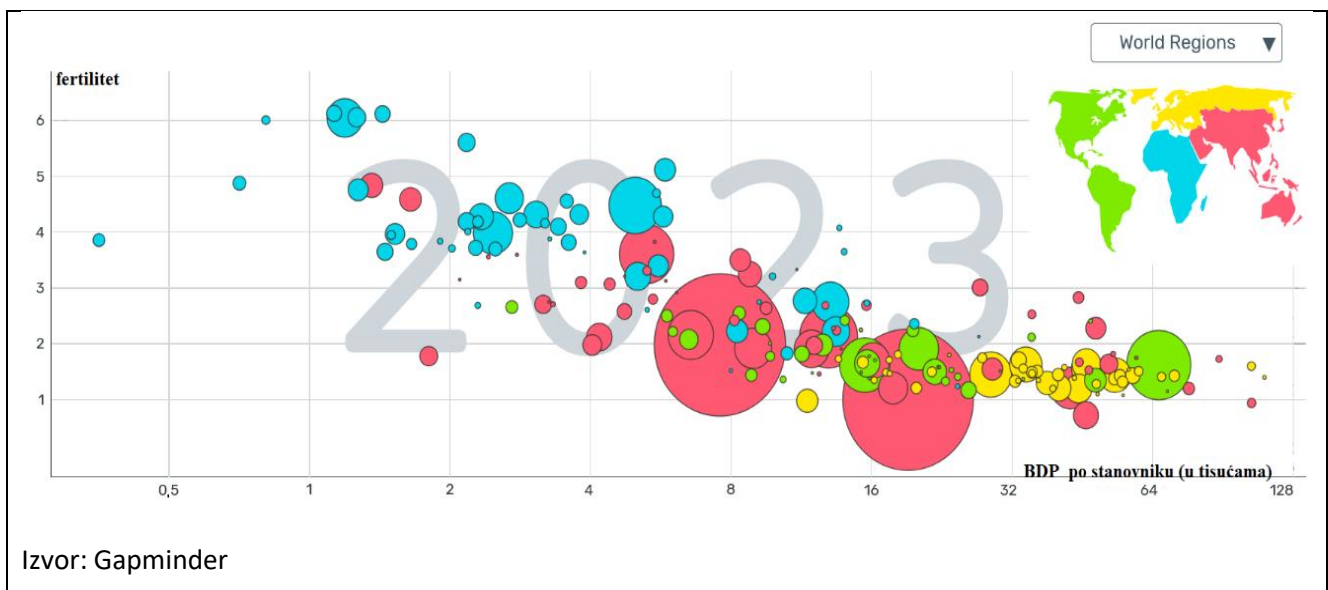
14. Na priloženome grafičkom prikazu prirodno je kretanje **pozitivno** / **negativno**. Opće je kretanje stanovništva **pozitivno** / **negativno**. Puni je naziv prikazanog podtipa (trenda) općega kretanja stanovništva _____.

1

15. U međupopisnome razdoblju 2011. – 2021. godine zabilježen je migracijski saldo od _____ promila.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1

16. Koja je generalna tvrdnja o fertilitetu točna s obzirom na priloženi grafički prilog?

- a) Što je BDP po stanovniku veći, to je fertilitet manji.
- b) Što je veći BDP, to je veći fertilitet.
- c) Što je veća populacija, fertilitet će biti veći.
- d) Fertilitet se povećava s povećavanjem BDP-a po stanovniku.
- e) Što je BDP po stanovniku manji, to je fertilitet manji.

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽITE ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI TE ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA. JEDAN JE ODGOVOR TOČAN.

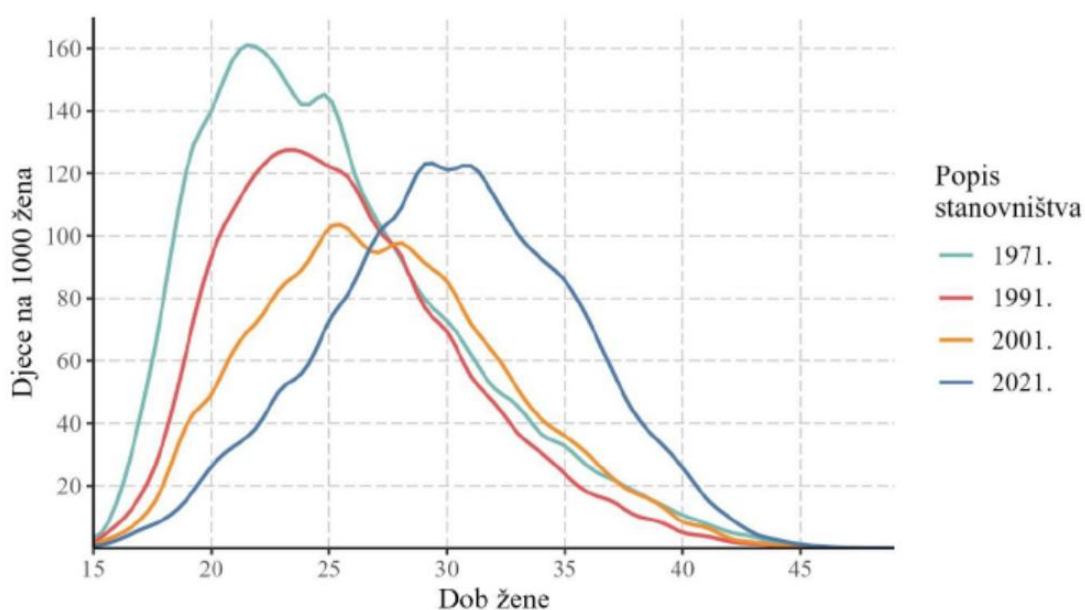
2

17. Hrvatska ima koeficijent maskuliniteta **93,0 / 107,6** što upućuje na **manju / veću** gospodarsku razvijenost društva.

Koji od navedenih čimbenika utječe na koeficijent maskuliniteta Hrvatske?

- a) diferencijalni natalitet b) veća biološka otpornost žena
- c) žene rade teže fizičke poslove d) fiziološki natalitet
- e) demografska ekspanzija

Specifične stope fertiliteta prema dobi u Republici Hrvatskoj, odabrani popisi stanovništva.

Izvor: Strategija demografske revitalizacije Republike Hrvatske do 2033.

2

18. Koja je dobna skupina vodeća po razini fertiliteta na priloženome dijagramu prema zadnjem popisu stanovništva u Republici Hrvatskoj?

- a) 15 – 19 b) 20 – 24 c) 25 – 29 d) 30 – 34 e) 35 – 39

Stopa fertiliteta 2001. je **viša / niža** u odnosu na popis 2021. U razdoblju od 1971. do 2001. vidljiv je trend **rasta / pada** stopa fertiliteta u dobnoj skupini od 25 do 29 godina.

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA UPIŠITE ODGOVORE NA CRTE TE U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽITE ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

19. Ime je pokrajine sa znatnom hrvatskom manjinom crvenom bojom označene na priloženoj karti

Karaševski Hrvati naselili su područja u državi čije je ime _____.

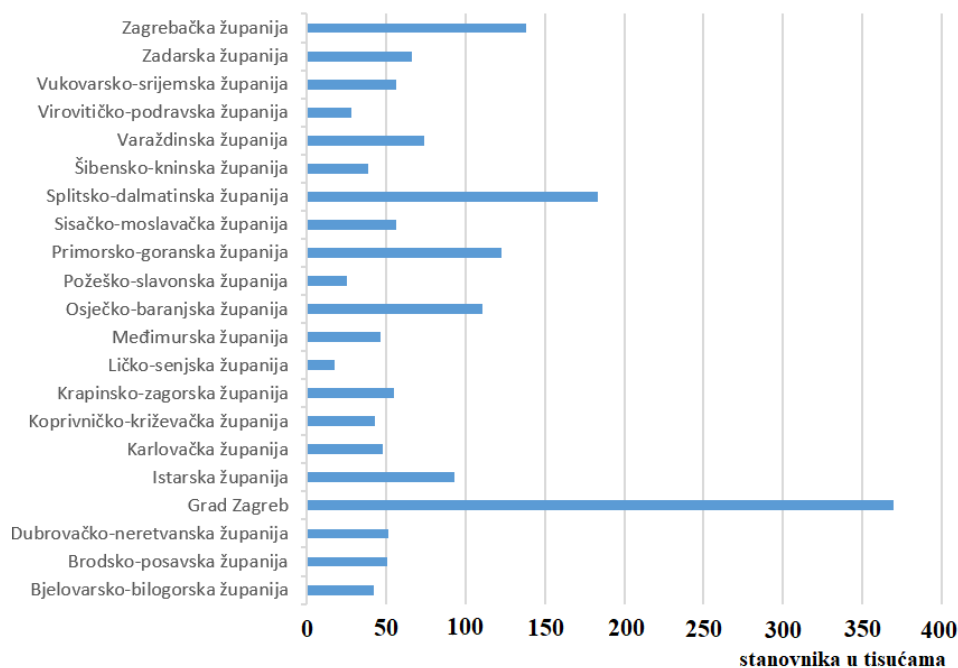
U kojemu su razdoblju Hrvati naselili ta područja?

(zaokružite slovo ispred točnoga odgovora)

- a) tijekom 60-ih godina 20. stoljeća b) nakon Drugoga svjetskog rata
c) tijekom agrarne krize u 19. stoljeću d) za vrijeme osmanskih osvajanja
e) tijekom 13. stoljeća

Aktivno stanovništvo po županijama 2021.

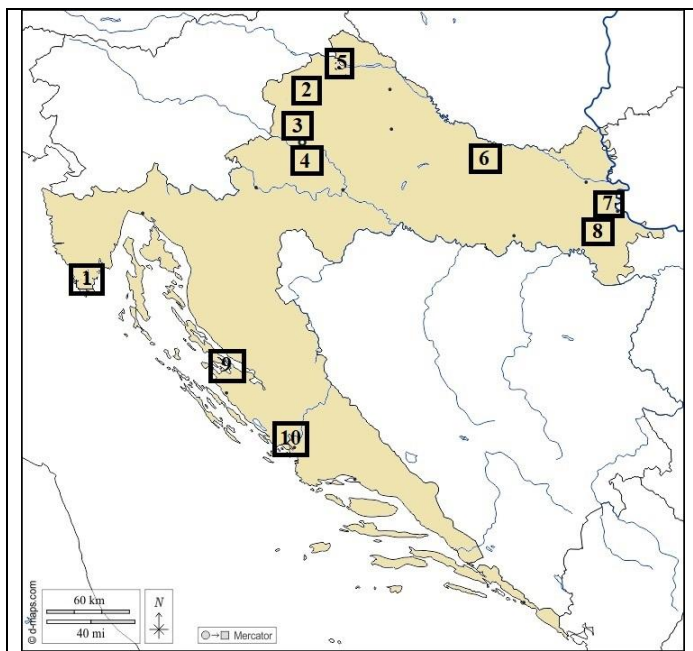

Izvor: geostat.dzs.hr

20. Ime je županije Primorske Hrvatske s najvećim brojem aktivnoga stanovništva _____ županija.

Na priloženome dijagramu osobe koje nisu zaposlene i ne traže posao **jesu** / **nisu** pribrojene u aktivno stanovništvo, a podatke prikuplja **Državni zavod za statistiku** / **Središnji registar stanovništva**.

Tragovi naseljenosti u Hrvatskoj iz prapovijesti.

3

21. Na priloženoj geografskoj karti brojem 2 označen je lokalitet čije je ime _____ na kojemu su pronađeni ostatci iz vremena **starijeg** / **mlađeg** kamenog doba. Brojem _____ označen je lokalitet Šandalja gdje je pronađen jedan od najstarijih sjekača u Europi iz starijeg kamenog doba. Brojem 5 označen je lokalitet Vindija koji potječe iz razdoblja **prije** / **poslije** prve poljodjelske revolucije.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1

22. Koji opis vežemo za prvu poljodjelsku revoluciju?

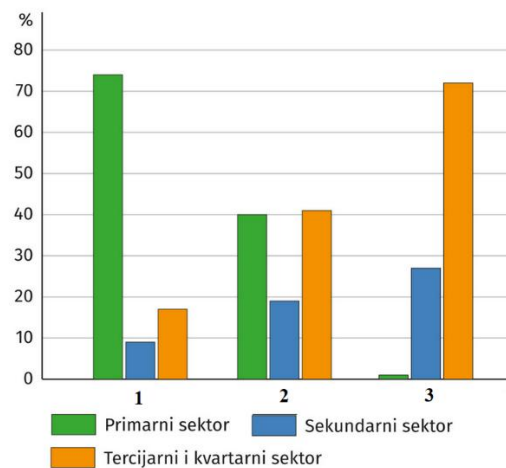
- a) paleolitik
- b) obrada tla i uzgoj žitarica
- c) upotreba glinenog posuđa
- d) uvođenje mehanizacije
- e) uvođenje pluga i plodoređa

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH DIJAGRAMA I GEOGRAFSKIH KARATA.

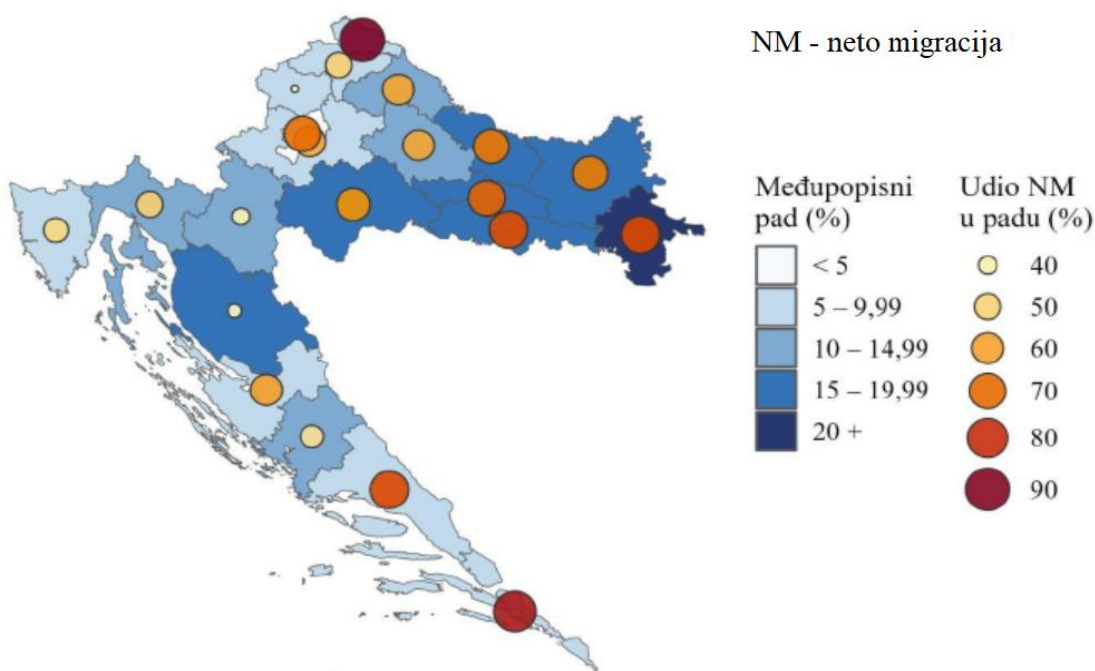
2

23. Gospodarska struktura stanovništva Hrvatske prikazana je na dijelu dijagrama označenome brojem _____. S obzirom na tipizaciju država prema sektorima djelatnosti, na dijelu dijagrama označenome brojem **2** prikazan je _____ tip društva.

Udio zaposlenih po gospodarskim sektorima 2021.

Međupopisna promjena broja stanovnika (Popis 2011. i Popis 2021.) na razini županija

Izvor: Strategija demografske revitalizacije Republike Hrvatske do 2033.

2

24. Prema podacima na priloženoj geografskoj karti, koja je jedinica regionalne (područne) samouprave zabilježila najveću, a koja najmanju depopulaciju?

Najveća depopulacija: _____

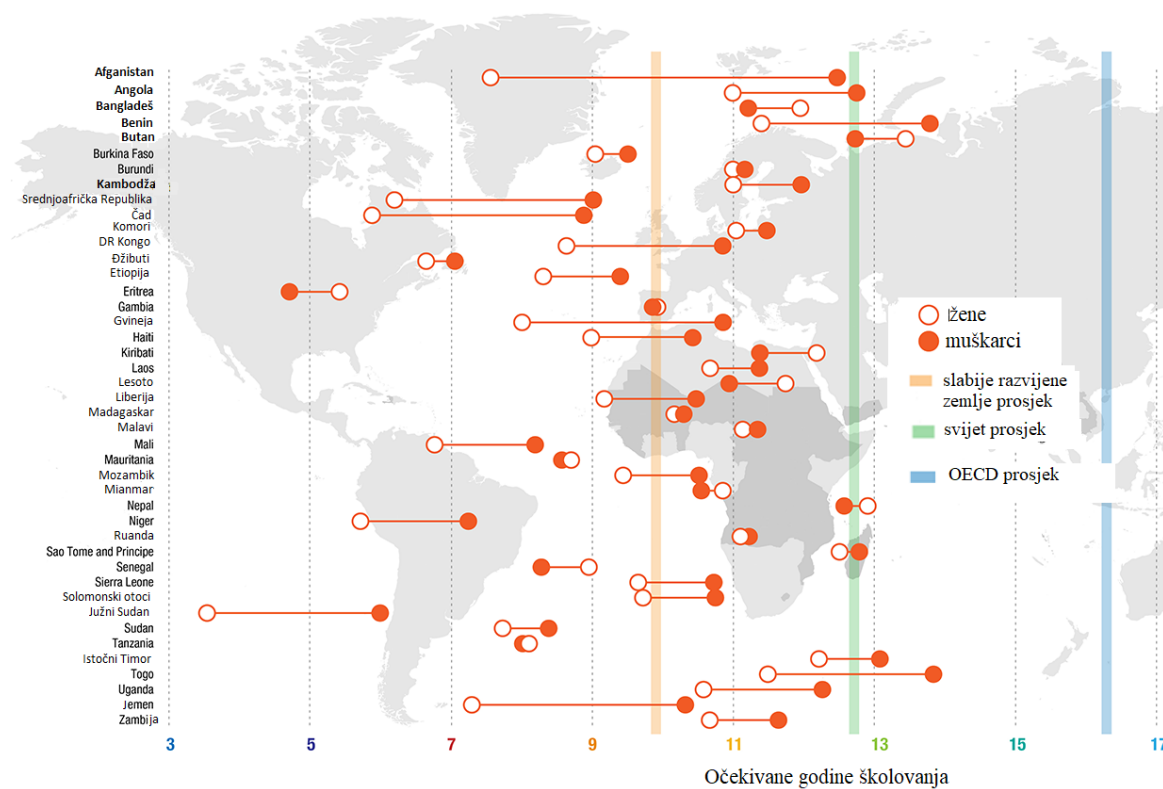
Najmanja depopulacija: _____

2

25. U kojim je županijama Primorske Hrvatske negativan prirodni prirast jače utjecao na depopulaciju od negativne neto migracije?

U _____ i _____ županiji.

Očekivane godine školovanja u slabije razvijenim državama 2020.

Izvor: UNDP Human Development Report (2020.)

1

26. Koje je ime države s najvećom razlikom između duljine školovanja žena i muškaraca?

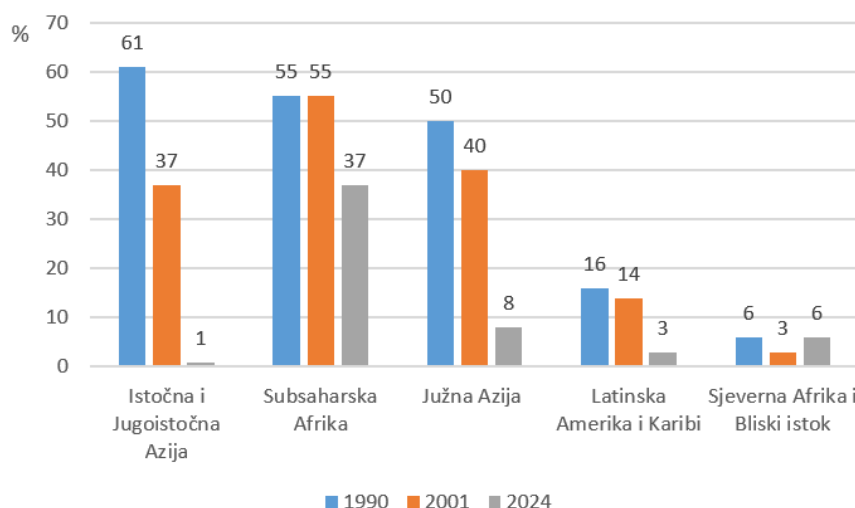
1

27. Koje je ime države u kojoj žene imaju najmanje godina školovanja?

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

Sve članice Ujedinjenih naroda prihvatile su 17 globalnih ciljeva za održivi razvoj kojima će se koristiti u kreiranju svojih programa u sljedećih 15 godina. Ciljevi su doneseni kao proširenje Milenijskih globalnih ciljeva 2001. godine. Jedan je od ciljeva i Cilj 1. Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima (1.1. Do kraja 2030. svuda i za sve ljude iskorijeniti ekstremno siromaštvo).

Udio stanovnika koji žive ispod granice siromaštva 1990., 2001. i 2024.

Izvor: stats.unctad.org

1

28. Koja je regija ostvarila najveći napredak u ostvarivanju Cilja 1.?

- a) Istočna i Jugoistočna Azija
- b) Latinska Amerika i Karibi
- c) Sjeverna Amerika i Bliski istok
- d) Južna Azija
- e) Subsaharska Afrika

1

29. Koji čimbenik najmanje utječe na broj ljudi u Subsaharskoj Africi koji žive ispod granice siromaštva?

- a) epidemija AIDS-a
- b) sve lošiji uvjeti trgovine
- c) ekonomska stagnacija
- d) visoke cijene hrane
- e) velik broj izbjeglica